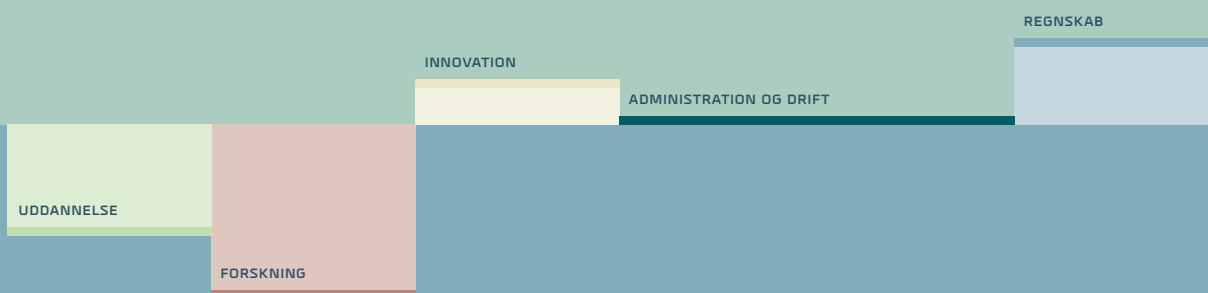

Årsrapport 2019

DANSKE
UNIVERSITETER

UNIVERSITIES DENMARK

DANSKE UNIVERSITETER
ÅRSRAPPORT 2019

DANSKE UNIVERSITETER
FIOLSTRÆDE 44, 1. TH.
1171 KØBENHAVN K
WWW.DKUNI.DK

GRAFISK DESIGN: PETER WALDORPH

DENNE PUBLIKATION KAN VED TYDELIG
KILDEANGIVELSE FRIT KOPIERES.

INDHOLD

01	INDLEDNING / 4
02	UDDANNELSE / 5
03	FORSKNING OG INNOVATION / 8
04	ADMINISTRATION OG DRIFT / 12
05	REGNSKAB OG NOTER / 15

INDLEDNING

01

2019 bød på forandringer både internt og eksternt for Danske Universiteter. En ny sammensætning af Folketinget betød nye politiske vinde med indflydelse på både forskning og uddannelse. Danske Universiteter påbegyndte samtidigt arbejdet med fælles visioner for universiteterne. Målet er at tegne en ny og klar retning for universiteternes rolle i og bidrag til samfundet.

Der har igen i 2019 været høj aktivitet på alle linjer i organisationen ikke mindst i forbindelse med folketingsvalget i juni 2019. Valgkampen i forsommeren satte de seneste års nedskæringer og reformer på uddannelsesområdet til fornyet debat. Universiteterne stod sammen med den øvrige uddannelsessektor og leverede en stor indsats ved at italesætte konsekvenserne af de seneste års besparelser, og flere partier meldte sig klar til at aflyse besparelserne.

På forskningsområdet kom særligt forskning i grøn omstilling og bæredygtighed i fokus med folketingsvalget. For universiteterne var det en oplagt mulighed for at markere sig i forhold til netop den forskning og de ambitioner, de enkelte universiteter kan bidrage med. Sektoren spillede samtidig samlet og konstruktivt ind i regeringens ambitioner på området. Alt i alt endte finansloven for 2020 og dermed også aftalen om forskningsreserven med at fordele endnu flere midler til forskning.

De politiske udvalg i Danske Universiteter har bidraget til den aktuelle dagsorden både i det politiske, i forhold til ministerium og styrelser og i offentligheden. Samtidig har en række ad hoc indsatser arbejdet for at påvirke universiteternes arbejds- og rammevilkår. Her er det værd at fremhæve Partnerskab for fastholdelse af internationale studerende, som barslede med 29 anbefalinger i sommeren 2019, samt arbejdsgruppen vedrørende uddannelsesudbud.

Internt i sekretariatet på Fiolstræde har 2019 budt på en vis udskiftning i personalet. Flere tidligere medarbejdere har fundet nye udfordringer inden for området, imens nye kræfter er kommet til. Det har blandt andet givet anledning til en omstrukturering af organisationen, således at strukturen i sekretariatet i endnu højere grad flugter med Danske Universiteters politiske udvalg.

Herunder følger en række fremhævede indsatser fra 2019 inden for uddannelse, forskning og innovation og det administrative område.

02

Omprioreringsbidraget

For Danske Universiteter gav folketingsvalget lejlighed til at understrege konsekvenserne af besparelser på uddannelse i form af blandt andet omprioreringsbidraget. Flere års kamp mod besparelserne sammen med den øvrige del af uddannelsesverdenen i samtaler, møder og indlæg i medierne gav omsider genlyd hos partierne, som erklærede sig parate til at aflyse det årlige omprioreringsbidrag op mod valget. Besparelsen blev afskaffet med finansloven for 2020.

Taxameterforhøjelse

Den midlertidige takstforhøjelse til humanistiske og samfundsfaglige uddannelser stod til at udløbe ved udgangen af 2019. Universiteterne stod sammen om at gøre opmærksom på udfordringen både under valgkampen og op imod finanslovens indgåelse. Således gik alle rektorer allerede inden folketingsvalget samlet ud i et debatindlæg og gjorde opmærksom på udfordringen. I sekretariatet arrangerede vi i samarbejde med de øvrige uddannelsesorganisationer en partilederdebat under valgkampen, hvor der blev stillet spørgsmål om takstforhøjelsen til partilederne. Her blev det bekræftet, at en videreførsel ville blive prioriteret. På trods af en ny sammensætning af Folketinget måtte universiteterne indse, at fastholdelsen af forhøjelsen af takst 1 ikke havde fundet vej til hverken de regeringsbærende partiers forståelsespapir eller udspillet til finansloven. Danske Universiteter

intensiverede indsatsen for at gøre opmærksom på konsekvenser for de berørte uddannelser. Heldigvis endte det med en finanslov, hvor universiteterne for første gang i flere år ikke skal indfase nye besparelser på uddannelsesområdet og dermed kunne regne med en midlertidig videreførsel af takstforhøjelsen.

Internationale studerende

Regeringen indførte i 2018 et loft over internationale studerende. Danske Universiteter indgik et partnerskab med Danske Studerendes Fællesråd, Akademikerne, Dansk Erhverv og Dansk Industri med den hensigt, fortsat at kunne tiltrække dygtige internationale studerende til universiteterne. Partnerskabet arbejdede målrettet med at undersøge, hvordan det kan sikres, at SU-udgifter modsvares af fremtidige indtægter fra de studerende, som vælger at blive boende og arbejde i landet efterfølgende. Partnerskabet kunne i sommeren 2019 præsentere sine anbefalinger for offentligheden og senere for den nye uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen, som modtog partnerskabet til et møde i ministeriet. Partnerskabet har fastsat målsætninger for fastholdelsesgraden og vil fortsætte sit arbejde ved at monitorere fastholdelsesgraden blandt internationale studerende.

Udbud af uddannelser

Danske Universiteter har i 2019 arbejdet med at skabe større overskuelighed i

udbuddet af universitetsuddannelser som opfølgning på arbejdet i Udvalg for bedre Universitetsuddannelser. Danske Universiteters uddannelsespolitiske udvalg nedsatte en arbejdsgruppe, som har samlet viden om universiteternes udbud i perioden 2006-2019. Der er sket betydelige ændringer i perioden, hvilket især hænger sammen med de politiske ønsker, der har været i perioden. Danske Universiteter har vedtaget fem anbefalinger, der skal bidrage til større overskuelighed. Arbejdet fortsætter i 2020 i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Markedsføring af uddannelser

I foråret 2019 blev det foreslået at spare penge på markedsføring og bruge midlerne til andre formål. Danske Universiteter har indsamlet eksempler på, hvordan markedsføring finder sted, og hvordan markedsføring har sigte mod at kvalificere unges uddannelsesvalg, og formidlet denne viden til politikere og øvrige interessenter. Danske Universiteter har desuden arbejdet på en modernisering af universiteternes fælles principper for markedsføring, som blev vedtaget primo 2020. De nye fælles principper lægger vægt på vigtigheden af god information til kommende studerende.

Akkreditering

Danske Universiteter har haft løbende dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Akkrediteringsinstitutionen om regelsættet for anden runde af institutionsakkreditering. Målet har været en mindre bureaukratisk og en lettere administrativ ordning. Sammen med de øvrige sektorer for videregående uddannelser formulerede Danske Universiteter et fælles indspil til Akkreditering 2.0. Danske Universiteters uddannelsespolitiske udvalg, Uddannelsesgruppen og Akkrediteringsnetværket har været involveret i arbejdet.

Europæisk og nordisk samarbejde

Danske Universiteter er medlem af The European University Association (EUA) og deltager i det Nordiske Universitetssamarbejde (NUS). 800 europæiske universiteter er medlem af EUA, der har til opgave at sætte universitetsområdet på den europæiske dagsorden. Danske Universiteter har i 2019 deltaget i EUA's halvårslige møder. Her har det på Danske Universiteters initiativ været drøftet, hvordan EU-mobilitetsprogrammet Erasmus kan nå et mål om, at flere udvekslingsstuderende benytter tog i stedet for fly for at sænke CO2-udledningen fra flyrejser. NUS skal fremme samarbejdet mellem universiteterne i de nordiske lande og sørge for gensidig orientering om udviklingen inden for højere uddannelse og forskning i de nordiske lande. I 2019 blev der afholdt to møder med videndeling mellem landene samt drøftelser af blandt andet open access, publicering og universiteternes autonomi.

Trivsel

Trivsel blandt studerende har fået øget politisk fokus i 2019, hvilket blandt andet er kommet til udtryk i oprettelsen af kontoret Unges Trivsel i Uddannelses- og Forskningsministeriet. De danske universiteter arbejder alle med studentertrivsel, og Danske Universiteter samarbejder med studerende og ministeriet om at sætte fokus på studerendes trivsel og faciliterer videndeling om trivselsfremmende initiativer på tværs af universiteterne. I oktober 2019 afholdt Danske Universiteter et heldagsseminar om, hvordan studiestarten understøtter en ansvarlig, inkluderende og respektfuld kultur på uddannelserne. Danske Studerendes Fællesråd var medinitiativtager til seminaret, der samlede deltagere fra alle otte universiteter samt de kunstneriske uddannelser.

Kønsbalance og ligestilling

Danske Universiteter har i 2019 haft fokus på, hvordan universiteterne kan bidrage til, at det danske studie- og arbejdsmarked bliver mindre kønsopdelt. I januar 2019 affoldtes konferencen 'Uddannelse, karriere og køn – kønsbalance fra studievalg til arbejdsmarked', og i november 2019 fortsatte universitetsledere og nøglemedarbejdere arbejdet ved et opfølgingsseminar. Fokus er blandt andet på bredere rekruttering af både studerende og medarbejdere, samt på inkluderende studie- og fagmiljøer. I ønsket om at understøtte diversitet og kvalitet gennem bred, åben og international rekruttering har universiteterne udarbejdet seks overordnede principper for rekruttering af fastansatte videnskabelige medarbejdere, herunder at bedømmelsesudvalg så vidt muligt skal bestå af medlemmer af mere end ét køn. Arbejdet med kønsopdeling og andre ligestillings spørgsmål fortsætter i 2020.

Videregående efter- og videreuddannelse

Danske Universiteters Uddannelsespolitisk Udvalg nedsatte efteråret 2018 en arbejdsgruppe, der skulle identificere muligheder og barrierer for livslang læring på universiteterne samt beskrive forskellige modeller for fremtidens efter- og videreuddannelse på universiteterne. Baggrunden for arbejdsgruppen var blandt andet, at der på et arbejdsmarked med stigende omskiftelighed og kompleksitet forventes et stigende behov for efter- og videreuddannelse af arbejdsstyrken. Arbejdsgruppen har holdt en række møder i løbet af 2019 – blandt andet med deltagelse af Dansk Industri, Dansk Erhverv og Akademikerne. Arbejdsgruppen præsenterede sine anbefalinger for Uddannelsespolitisk Udvalg den 24. september 2019, hvor der var opbakning til at gå videre med forslagene. Efterfølgende tilsluttede også Rektorkollegiet sig samtlige anbefalinger. Anbefalingerne henvender sig til forskellige niveauer og

omhandler mere konkret eksempelvis anbefalinger om at finde en mere bæredygtig finansieringsmodel, om at have et større samarbejde om udbuddet af efter- og videreuddannelse universiteterne imellem og mellem universiteter og aftagere samt en anbefaling om at skabe en større synlighed af universiteternes tilbud.

Optagelsessystemet

Uddannelses- og Forskningsministeriet igangsatte i 2019 et internt arbejde, som omhandler optagelsessystemet. Målet er at undersøge, om optagelsessystemet skal indrettes anderledes, end det er i dag. I den forbindelse nedsatte ministeriet en referencegruppe, hvor Danske Universiteter fik to pladser. Som en forberedelse til det politiske arbejde med optagelsessystemet nedsatte Danske Universiteter blandt andet en teknisk arbejdsgruppe og havde adskillige drøftelser i både Uddannelsespolitisk Udvalg og Uddannelsesgruppen. De otte universiteter har forskellige tilgange til det nuværende optagelsessystem, men der er bl.a. enighed om, at det skal være klart, hvilke udfordringer politikerne ønsker at løse med eventuelle ændringer. Derudover er universiteternes holdning, at det vil være relevant at se nærmere på den studievejledning, som ansøgerne modtager, og den proces som ansøgere går igennem. I foråret 2020 er der endnu ikke en politisk udmelding om, hvordan optagelsessystemet eventuelt skal justeres.

03

Forskningsintegritet og uvildighed

Danske Universiteter har i 2019 sat fokus på forskningsintegritet og forskningsfrihed. Rektorkollegiet besluttede at nedsætte et udvalg, der skal se på principper og retningslinjer for uvildighed og transparens i den forskningsbaserede rådgivning og myndighedsbetjening. Udvalget blev nedsat af Rektorkollegiet i december 2019 efter aftale med Uddannelses- og Forskningsministeren. Udvalgets hovedformål er at sikre tydelige retningslinjer for universiteternes forskningsbaserede rådgivning og myndighedsbetjening med henblik på at styrke tilliden til universiteternes forskning. Udvalget skal gennemgå eksisterende regler og retningslinjer for forskningsbaseret rådgivning og myndighedsbetjening med henblik på at klarlægge om der er områder, som ikke bliver dækket i de nuværende regler, om der er behov for en revidering eller skærpelse af eksisterende regler eller behov for at udarbejde et fælles papir, som sammenfatter centrale principper for integritet, armlængde og transparens. Udvalget skal ligeledes drøfte institutionelle erfaringer med implementering og understøttelse af både nationale og institutionelle retningslinjer, herunder behov for at igangsætte yderligere tiltag, der kan styrke forskernes kendskab til og efterlevelse af eksisterende regler. Det forventes, at udvalget afslutter sit arbejde i 3. kvartal 2020.

Retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening

Danske Universiteter har også haft fokus på retningslinjer for den forskningsbaserede myndighedsbetjening. I slutningen af 2018 påbegyndte Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte (SIU) en revision af de foreliggende retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening. Forum for Forskningsbaseret Myndighedsbetjening (FFM) under Danske Universiteter drøftede et første udkast til nye retningslinjer på et møde med SIU i januar 2019. Efterfølgende sendte universiteterne skriftlige og uddybende bemærkninger til styrelsen. Efter rektorernes drøftelse med Uddannelses- og Forskningsministeriet i kølvandet på "Oksekødsrapporten" fremsendte SIU et nyt udkast til retningslinjer for den forskningsbaserede myndighedsbetjening i december 2019. Det forventes, at arbejdet med de nye retningslinjer først afsluttes endeligt, når udvalget om principper og retningslinjer for uvildighed og transparens i den forskningsbaserede rådgivning og myndighedsbetjening fremlægger sine anbefalinger i 3. kvartal 2020.

Videnskabelig uredelighed

Danske Universiteter rettede i september henvendelse til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed vedrørende bekymring over nævnets sagsbehandlingstider. En rundspørge blandt universiteterne viste, at langt de fleste universiteter oplevede problemer med nævnets

lange sagsbehandlingstider, som har store personlige og professionelle konsekvenser for indklagede forskere. Danske Universiteter havde efterfølgende et møde med nævnets formand samt repræsentanter fra SFU. Her tilkendegav nævnet, at man er fuldt ud opmærksom på problematikken og arbejder frem mod en nedbringelse af sagsbehandlingstiden, så man kommer under de vejledende sagsbehandlingstider på 12 måneder for realitetsbehandlede sager og 3 måneder for afviste sager. Det blev aftalt at følge op på problematikken igen i 2020.

Samarbejde med de private fonde

I slutningen af 2018 nedsatte Uddannelses- og Forskningsministeriet Forum for Forskningsfinansiering med deltagelse af universiteterne, de offentlige fonde og fem af de større forskningsfinansierende private fonde. Forummet har til formål at understøtte, at der skabes mest mulig kvalitet og effekt af de mange midler, der investeres i forskning og innovation på de danske universiteter. Forummet skal drøfte tematikker, hvor samspillet mellem den offentligt finansierede forskning, universiteterne og de private fondes forskningsfinansiering er af særlig betydning.

Danske Universiteter har i løbet af 2019 sat fokus på samarbejdet med de private fonde og håndteringen af afledte omkostninger i fondsfinansierede projekter. Danske Universiteters økonomigruppe har drøftet muligheder for at skabe større transparens omkring omkostninger i de eksternt finansierede projekter. Forventningen er, at det bliver et emne, der skal findes en fælles løsning på i 2020. Dertil har Forsknings- og Innovationspolitisk Udvalg drøftet principper for det gode fondssamarbejde og i den forbindelse udarbejdet et fælles papir, som kan bruges som indspil til drøftelserne i Forum for Forskningsfinansiering.

Offentlige forskningsinvesteringer

Ambitionsniveauet for de offentlige forskningsinvesteringer, herunder 1 pct.-målsætningen, har også været på den politiske dagsorden i 2019. Der er fortsat stor fokus på den uhensigtsmæssige incitamentsstruktur, hvor danske forskeres EU-hjemtag modregnes i de statslige forskningsbevillinger. Flere interessenter, herunder Danske Universiteter, har løftet denne problemstilling, og i efterårets aftale om fordeling af forskningsreserven fremgår det således også, at uddannelses- og forskningsministeren frem mod forhandlingerne om fordeling af forskningsreserven for 2021 skal belyse budgetteringen af de offentlige forskningsudgifter, herunder særligt budgetteringen af kommuner og regioners forskningsudgifter.

Forskerkarriereveje

2019 stod på mange måder i de videnskabelige karrierevejes tegn. I starten af 2019 offentliggjorde Danmarks Forsknings- og Innovationspolitisk Råd (DFiR) deres rapport om karrierer i forskningen. Rapporten satte blandt andet fokus på væksten i midlertidige forskerstillinger, behovet for større tydelighed om karrierer i det private erhvervsliv, bedre karrierevejledning for yngre forskere, bredere rekruttering, MSO-professorater og tenure track-programmer. Det meste af året arbejdede fem arbejdsgrupper under Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte (SIU) med deltagelse af universiteterne på forslag til en ny videnskabelig stillingsstruktur. Det endelige forslag til en ny stillingsstruktur blev sendt i høring i oktober 2019 og inkluderede blandt andet forslag om udfasning af professor MSO, forslag til tenure track og forfremmelsesprogram, indskrænkning af brug af eksterne lektorer og krav om pædagogisk og didaktisk opkvalificering. Endelig afsluttede meriteringsudvalget

sit arbejde i 2019 med 11 anbefalinger til en bedre meriteringsstruktur, så der blandt andet kommer mere fokus på undervisning og formidling af nye forskningsresultater til virksomheder, myndigheder og den brede befolkning generelt. Universiteterne var stærkt repræsenteret i udvalget, og Danske Universiteters sekretariat koordinerede input fra relevante arbejdsgrupper og udvalg.

Pionércentre

Ultimo 2018 blev det med den politiske aftale om forskningsreserven besluttet at finansiere en række Pionércentre med fokus på ambitiøse grundforskningsaktiviteter i verdensklasse. I den forbindelse blev der nedsat en teknisk arbejdsgruppe, der skulle udarbejde forslag til en model for samfinansiering af de store centre. Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, universiteterne og de relevante fonde og havde fokus på principper for, hvordan bevillingen skulle udmøntes. Den 3. maj 2019 blev pionércenterinitiativet og en udmøntningsmodel præsenteret. Danmarks Grundforskningsfond, Carlsbergfondet, Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden og Villum Fonden var enige om at bevilge 1 milliard kroner til finansieringen af 2-3 samfinansierede pionércentre i absolut verdensklasse. Centrene skal udføre grundforskning med sigte på transformativt løsninger af store samfundsudfordringer inden for klima/energi og kunstig intelligens. For at imødegå ambitionsniveauet har universiteterne i efteråret 2019 drøftet løfterige forskningsområder på tværs af institutioner i en bestræbelse på at danne det bedste grundlag for udarbejdelse af forslag til pionércentre.

Innovationsfonden

I marts 2019 blev den internationale

evaluering af Innovationsfonden offentliggjort. Evalueringen byggede på en række interviews med relevante interessenter, herunder repræsentanter fra Danske Universiteters udvalg og arbejdsgrupper. Evalueringen indeholder en række konkrete vurderinger og anbefalinger, som i vid udstrækning afspejler universiteternes løbende erfaringer med Innovationsfonden. Som opfølgning på evalueringen har Innovationsfonden barslet med at ville udarbejde en ny strategi. I den forbindelse har Forsknings- og Innovationspolitisk udvalg haft møde med Innovationsfondens direktør med henblik på at understøtte muligheden for fælles universitetsindspil til den nye strategi. FIU forventer at fortsætte den gode dialog med Innovationsfonden i 2020.

Gennemsyn af det danske innovationssystem

I foråret 2019 offentliggjorde Uddannelses- og Forskningsministeriet rapporten ”Styrket teknologioverførsel fra universiteterne – Eftersyn af regler og praksis”. Rapporten udsprang af en fælles arbejdsgruppe med repræsentanter fra InnoTech.

Konklusionerne fra ministeriets rapport spillede ind i arbejdet med det danske innovationssystem og blev ét af baggrundsdokumenterne for det internationale ekspertpanel, som blev udpeget ultimo 2018 til at se det danske innovationssystem efter i sømmene. Dette ekspertpanel offentliggjorde i november 2019 den endelige rapport om det danske innovationssystem. Rapporten bygger på en række foreliggende evalueringer, analyser og rapporter samt interviews med et bredt spektrum af aktører i det danske innovationssystem, herunder indspil fra og interviews med repræsentanter fra InnoTech og Forsknings- og Innovationspolitisk Udvalg. Ekspertpanelets hovedkonklusion

er, at det danske innovationssystem er stærkt, men mangler en national strategi for, hvad Danmark som land ønsker at opnå med innovationsindsatsen. Derudover foreslår ekspertpanelet ti konkrete områder, hvor man med fordel kan sætte yderligere ind for at styrke det danske innovationssystem.

Teknologioverførsel

Det Nationale Netværk for Teknologioverførsel (DNNT) under Danske Universiteter færdiggjorde ultimo 2018 en vejledning for håndtering af EU's statsstøtteregler for forskning og innovation. Den 31. januar 2019 afholdt netværket et seminar, hvor vejledningens modeller og cases blev forklaret og drøftet nærmere blandt en række af universiteternes juridiske medarbejdere. I slutningen af februar 2019 blev vejledningen offentligt tilgængelig og sendt til relevante danske erhvervsorganisationer. DNNT afholdt ligeledes et seminar vedrørende brug af hemmeligholdelse i kommercialiseringssammenhæng med godt 50 jurister og forretningsudviklere fra de danske universiteter. Udgangspunktet var den nye lov om forretningshemmeligheder fra 2018. Endelig afholdt DNNT det årlige netværksmøde den 9. maj for godt 100 jurister og forretningsudviklere fra de danske universiteter og universitetshospitaler. Årsmødet havde fokus på en række emner af interesse både for jurister og forretningsudviklere såsom samarbejdsaftaler, persondata i forskningsaftaler og prissætning af IP-rettigheder.

Nordic University Days

D. 9.-10. september 2019 var 60 repræsentanter fra de nordiske universiteter samlet til Nordic University Days i Bruxelles. Tre medlemmer af Rektorkollegiet, tre medlemmer af FIU og to medlemmer af RUP deltog som danske repræsentanter i arrangementet.

Programmet inkluderede blandt andet møder om Horizon Europe, Brexit og EU's flerårige budget. Der var møde med den afgående forskningskommissær Carlos Moedas, et middagsmøde med Jyrki Katainen (vicepræsident for EU Kommissionen) og et morgenmadsmøde med nyvalgte MEP'er fra Finland, Sverige og Danmark. De danske universiteters EU-kontorer i Bruxelles var centrale initiativtagere og arrangører bag det fælles arrangement – og samarbejdede med Danske Universiteters sekretariat om afklaring af fælles nordiske budskaber i forhold til de enkelte møder.

Nye EU-programmer 2021-2027

EU's flerårige budget og tilhørende programmer udløber med udgangen af 2020. Der har derfor været gang i forhandlingerne af en række centrale programmer i 2019. Særligt centralt er det næste rammeprogram for forskning og innovation (Horizon Europe). Der blev indgået en delaftale i foråret 2019, men finansiering af det samlede program, herunder beslutning om allokering mellem de enkelte delprogrammer under Horizon Europe, afhænger af aftalen om EU's flerårige budget for 2021-2027. Et andet program af betydning for de danske universiteter er de europæiske strukturfondsprogrammer. Både strukturfondsprogrammerne og Horizon Europe var således i fokus under en fælles studietur i maj 2019 for Danske Universiteters arbejdsgruppe for EU's forsknings- og innovationspolitik. Her mødtes gruppen bl.a. med de nationale eksperter i Bruxelles, EU-Kommissionen, den faste danske repræsentation, EUA, Neth-ER, KU Leuven og Maastricht University.

04

Investeringsrammen

Danske Universiteter har løbende drøftet niveauet af investeringsrammen med Uddannelses- og Forskningsministeriet. I løbet af året blev universiteterne bedt om at beskære deres indmeldinger, da sektoren ellers ville gå over rammen for 2020. Grundet en overordnet utilfredshed med investeringsrammen har Økonomigruppen fået til opgave at give et bud på et samlet investeringsbehov for sektoren for den kommende 10. års periode. En arbejdsgruppe under Økonomigruppen har i løbet af året arbejdet for at udarbejde en klassifikationsramme, som kan fungere som platform for universiteternes indmeldinger af deres investeringsbehov. Disse indmeldinger blev fratrukket det, som universiteterne betaler Bygningsstyrelsen, bygningsaktstykker samt licenser og software. Dette arbejde vil blive lagt til grund for en dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet i det kommende år, vedrørende hensigtsmæssigheden i investeringsrammen og niveauet herfor.

SEA-ordningen

SEA-ordningen har været været et bekymringspunkt for universiteterne - ikke mindst de nye ejendomsvurderinger og deraf følgende mulige husleje-forhøjelser. I løbet af året har der været fokus på udarbejdelsen af nye aftaleparadigmer, vedligeholdelsesaftaler samt nye lejekontraktkoncepter i samarbejde med Bygningsstyrelsen.

Universiteterne har ikke tiltrådt de nye aftaleparadigmer grundet verserende voldgiftsager anlagt af KU. En anden grund hertil er, at universiteterne ikke er blevet forelagt de endelige ejendomsvurderinger, som skulle have været færdige i løbet af foråret. Hvis de nye ejendomsvurderinger blev lagt direkte til grund for nye huslejberegninger, kunne flere universiteter få betragtelige huslejestigninger. Som konsekvens heraf har Danske Universiteter igennem året været i dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet i forhold til hvorvidt universiteterne eventuelt ville blive kompenseret for nye huslejestigninger. Med finanslov 2020 skete der en bevillingsjustering, således at ingen af universiteter ville hverken tabe eller modtage penge som konsekvens af de nye huslejekontrakter. I 2020 vil der være et opfølgingsarbejde vedrørende beregningsgrundlaget for huslejekontrakterne.

Anmeldelse af digital forskningsdata

Rigsarkivet tog kontakt til Danske Universiteter i foråret for at genåbne dialogen om en bekendtgørelse vedrørende anmeldelse af digitale forskningsdata. Rigsarkivet har forberedt ændringen af bekendtgørelsen siden 2015. Universiteterne er bekymrede for forslaget og omfanget af de affødte økonomiske og administrative konsekvenser. Danske Universiteter har derfor igennem året været i dialog med Kulturministeriet og Rigsarkivet i

ønsket om, at der bliver taget hånd om universiteternes bekymringer. Dialogen herom fortsætter i 2020, hvor der bl.a. vil blive afholdt en workshop om bekendtgørelsen samt vejledningen hertil.

Kopernikus

Det planlagte nye studieadministrative system har også været i fokus i 2019. I Kopernikus program-fællesskabet har der således været fokus på mobilisering og frikøb af medarbejdere til at understøtte projektet. Derudover har der været længere drøftelser af budgetter for projektet, da det midt på året blandt andet viste sig, at det ville blive væsentlig dyrere at realisere projektets vision end hidtil antaget. På denne baggrund har Universitetsdirektørudvalget drøftet strategiske justeringer af projektet og besluttet, at der skulle ske en reduktion af projektet. Projektet skal have fokus på en fælles data- og begrebsmodel i forhold til udbudsstrategi, Uddannelses- og Forskningsministeriet skal fortsat eje systemet, og der skal være fokus på indkøb af et fælles standardsystem. Midt på året blev der fastlagt en model for fordeling af udgifter til et nyt studieadministrativt system og i slutningen af året skete der en udskiftning af medlemmer i programstyregruppen.

DeiC

1. januar 2019 blev der nedsat en interimbestyrelse for Danish eInfrastructure Cooperation (DeiC). Det skete som opfølgning på *Strategi for nationalt samarbejde om digital forskningsinfrastruktur*. Formålet er at give de danske forskere adgang til digital forskningsinfrastruktur, der muliggør forskning og uddannelse i verdensklasse. Rektorkollegiet har anbefalet, at der til det nye nationale samarbejde ved lov oprettes en selvejende institution. Det forventes dog først, at en sådan er på plads i 2021. Derfor vil interimbestyrelsen for DeiC i stedet arbejde inden for rammerne af

strategien. Rektorkollegiet besluttede at løfte kapaciteten af datalagre og de nationale HPC centre ved at øge de samlede udgifter til DeiC fremover, hvis Uddannelses- og Forskningsministeriet gør ligeså. Derudover har Rektorkollegiet besluttet, at det nationale samarbejde skal deltage i et EuroHPC projekt i ønsket om en yderligere udvidelse af kapaciteten. Arbejdet med den nye organisation vil fortsætte i 2020.

Informationssikkerhed

I januar udkom Rigsrevisionen med en beretning om universiteternes beskyttelse af forskningsdata, som blandt andet konkluderede, at universiteterne ikke beskytter forskningsdata i tilstrækkelig grad. I samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet har Universitetsdirektørudvalget besluttet en proces for opfølgning på dette. CIO-gruppen har i den forbindelse udarbejdet en trussels- og risikovurdering for sektoren, som er godkendt af ministeriet. Planen er, at der i foråret 2020 vil blive udarbejdet en oversigt over mitigerende foranstaltninger på universiteterne, som adresserer risici.

Licensforhandlinger

En arbejdsgruppe nedsat af Kulturministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet aflagde i februar rapport med anbefalinger til en fremtidig organisering af forskningsbiblioteksområdet. I den forbindelse blev det besluttet at overføre de nationale licensforhandlinger til Det Kgl. Bibliotek, og at Det Kgl. Bibliotek, i samarbejde med Universitetsdirektørudvalget, skulle udfærdige en forvaltningsstruktur for licensforhandlingerne. Universitetsdirektørudvalget vil fungere som mandatgiver under de nationale licensforhandlinger. I løbet af året har der været fokus på udarbejdelse af nye retningslinjer, overordnede mandater til arbejdet og processer herfor. I slutningen

af året blev der truffet beslutning om mandat for licensforhandlingerne med Elsevier, hvor både Rektorkollegiet og Forsknings- og Innovationspolitisk udvalg var involveret.

Klima

Rektorkollegiet vurderede i sommeren 2019, at det vil være relevant at se på mulige fælles tiltag inden for klima og bæredygtighed under universiteternes administration og drift. Universitetsdirektørudvalget fik derfor til opgave at vurdere, hvilke tiltag der er mest relevante. På denne baggrund besluttede Universitetsdirektørudvalget i efteråret at nedsætte en taskforcegruppe. Denne har fået til formål at komme med en vurdering af, hvilke fælles tiltag universiteterne kan implementere vedrørende udfordringerne med klima og bæredygtighed. Et mål er at finde konkrete forslag til fælles tiltag i sektoren og udarbejdelse af en overordnet hensigtserklæring. Arbejdet fortsættes i 2020 med blandt andet workshops med forskellige fokusområder. Her kan repræsentanter fra universiteterne bidrage med specifik viden.

Den nye ferielov

Ikrafttrædelsen af den nye ferielov i 2020 har givet anledning til mange uafklarede spørgsmål fra universiteterne. HR-gruppen har løbende været i dialog med Moderniseringsstyrelsen herom og har i den forbindelse fået svar på fremsendte spørgsmål fra både HR-gruppen og Økonomigruppen.

REGNSKAB OG NOTER

05

	REGNSKAB 2019	BUDGET 2019	NOTE
INDTÆGTER			
Sekretariatsbevilling	4.069.429	4.100.000	
Øvrig indbetaling fra universiteter	4.734.248	4.600.000	1
Øvrige indtægter	125.790		2
Indtægter i alt	8.929.467	8.700.000	
OMKOSTNINGER			
Løn	7.005.142	7.600.000	3
Ompostering sekretariatsydelse DNNT	-400.000	-400.000	
Husleje og forsyning	1.306.505	1.300.000	
Rengøring	152.143	200.000	4
Mødeafholdelse i DKUNI	76.031	60.000	
Rejser og konferencedeltagelse m.v.	220.975	150.000	5
Konferenceafholdelse og Publikationer	139.798	100.000	
Konsulentydelse	45.706	100.000	6
Kontorhold	33.698	50.000	
Personaleudgifter	199.773	200.000	
Serviceaftale inkl. SLA	737.711	737.711	
IT	1.868	50.000	7
Kontingenter	175.889	125.000	8
Efteruddannelse	78.680	120.000	5
Øvrige driftsomkostninger	10.035	10.000	
Budget 2019 ufordelt omkostning	0	350.000	9
Omkostninger i alt	9.783.954	10.752.711	
RESULTAT	-854.487	-2.052.711	
Primobeholdning egenkapital	5.317.781	5.317.781	
Ultimobeholdning egenkapital	4.463.294	3.265.070	

- 1: De højere indtægter skyldes en anden P/L regulering end forudsat i budgettet.
- 2: Indtægter vedrørende det Brasilianske samarbejde med CNPQ. Grundet usikkerhed var disse ikke medtaget i budgettet.
- 3: Der har i 2019 været perioder med flere vakante stillinger, hvilket har medført lavere lønomkostninger end budgetteret.
- 4: Omkostninger til renhold har i budgettet været budgetteret for højt i forhold til den nuværende kontrakt.
- 5: Der har været højere aktivitet vedr. rejser og konferencedeltagelse end forventet ved budgetafregningen. Posten skal ses i sammenhæng med "Efteruddannelse" da nogle af de realiserede omkostningerne tidligere har været budgetteret her.
- 6: Der var i 2018 store omkostninger til konsulenter, hvilket budget 2019 også var anlagt efter. Derudover er der poster, som er realiseret under kontingenter, som tidligere har været bogført som konsulentydelse.
- 7: Der har ikke været behov for indkøb af IT-udstyr i 2019.
- 8: Kontingenter har været budgetteret for lavt, set i forhold til de kontingenter som Danske Universiteter betaler for.
- 9: Budget 2019 indeholdt ved en fejl ufordelte omkostninger, som ikke blev realiseret i 2019.

DANSKE
UNIVERSITETER

UNIVERSITIES DENMARK

FIOLSTRÆDE 44, 1. TH.

1171 KØBENHAVN K

TLF. (+45) 3336 9800

WWW.DKUNI.DK